

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Regula cancellariæ 20. quòd quis intelligat idioma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

Et hac de causa male ac pessime in quibusdam ecclesiis regni videmus officium celebrari: quia extranei multi non querunt nisi lac & lanam, & non commodum subditorum: *ve dicit gl. in clem. dudum, m. huiusmodi, de sepulch. & quia super hoc extat regula cancel. eam hic subiiciendam duxi, cum aliquot elucidationibus.*

Regula 2. quod quis intelligat idioma.

Item voluit, quod si contingat ipsu alicui personae de parochiali ecclesia providere, seu mandare provideri, vel gratiam expectativam cedere.

GLOSSA PRIMA.

Collatio beneficii extraneo facta non valet. **S**Tatuit haec regula provisionem non valere, vel gratiam de parochiali ecclesia factam ei, qui non loquitur, aut non intelligit idioma patriae, etiam si in ea Papa diceret pro expressis habetes: *de qua claus. scripsi in gl. Conco. in verb. pro expressis in forma manda. & superius in signatura gratiae & in bulla. Fundaturque Ezechiel 3. c. in prin. ibi. Non enim ad populum profundi sermonis, & ignote lingue tu mitteris ad domum Israel quorum non possis audire sermones, &c. quia Papa intendit unicuique in sua patria providere: ut dicit rex. in c. bone. circa fi. de elect. quod nec vellemus ei praeficere alienum. facit c. nullus. c. dist. l. in eccles. c. de Episcop. & cler. c. fi. de cle. peregrina. c. sanctor. 70. dist. m. & sic expressio nationis requiritur in literis gratiae, alias sunt subrepticiae per suprascripta.*

Ratio cur extranei beneficii regni praesententiam iniungere pro qualitate peccati. c. omnis. de poeniten. & remissio. & tenetur eos docere, ac praedicare. ca. inter. de offi. ord. & ca. ecce. q. dist. quae praestare non possent ignorans illorum idioma: quapropter id prohibet iste text. alioqui alium habere, qui intelligeretur. c. quoniam de offi. ord.

Ideo non solet in hoc Regno exteris provideri, nec quidem per Papam, aut alium,

cui mandaretur de providendo: imo si extero mandaretur provideri, non poterit ei conferri in vim mandati ecclesia parochialis, per hunc text. Et sic non recipitur Papa dispensatio in Francia contra istam regulam, quae est iuris divini, ad haec ratione privilegij dati Regi Franciae, ut nullus alienigena sine literis naturalitatis possit in Regno beneficia obtinere: quamvis in patria obedientiae soleat huic regulae Papa derogare: imo inter Dei maledictiones reputatur habere hominem ex aliena gente, qui non intelligatur, Deuter. 28. ca. ubi dicitur, *Adduces dominus super te gentem de longinquo, & de extremis terrae similibus in similitudinem Aquilae volantis cum impetu, cuius linguam intelligere non possis, &c.* Et Hier. 5. cap. idem dicitur ideo requiritur & a Papa, & a Rege concessioem habere.

Dispensatio pro extero a solo Papa ad recipiendum

Et nec ordinarius, nec legatus in Francia possit alienigenae conferre, qui si conferant illud beneficium, a regnicola poterit impetrari: quod est notandum. Quod in Regno privilegium regni nedum prohibet extero habere ecclesiam parochialem: de qua haec regula: sed etiam alia quaecunque beneficia, ac alia bona, etiam si illi fuissent Cardinales, sine Regis tamen beneplacito: quamvis dictus Gomez. hic. q. 2. volens Cardinalibus favere, multa pro ipsis adduxerit: tamen in Francia servatur quod dixi: si tamen post adeptioem beneficii exterus Regis literas obtinuerit, valebit adeptio, & beneficium retinere poterit, ut fuit in Senatu iudicatum: prout scripsi in tractatu de pacific. possessio. nu. 27.

Cardinalis exterus sine Regis consensu non potest.

Nisi dicta persona intelligat, & intelligibiliter loqui sciat idioma loci ubi huiusmodi ecclesia consistit, provisio seu mandatum, & gratia de super quo ad parochialem ecclesiam, nullius sint roboris, vel momenti.

GLOSSA SECUNDA.

Et sic requiruntur sequentia, primo provisio quod Papa conferat, ibi ipsum: nam hic comprehendit per excellentiam intelligitur. §. sed dicit etiam

ius quidem civile; *inst. de iure naturali.* idem tamen in alio, cum sit eadem ratio, *vt supra dixi:* videlicet, quòd non valet presentatio institutio, collatio, electio, vel alia dispositio: cum verbum prouisionis sit generale. *gl. in clem. si. de elect. scripsi in verb. prouisionem §. praefuique ordinarij, de colla. in Concord. & ratio quæ est in Papa habet etiam locum in alijs cum à iure exprimat, quod statuitur in hac regula: vt supra dixi.*

2 Et idem puto si Papa commendet, cum eadem sit ratio in ista regula: & prouisio potest etiam comprehendere commendam, quia prouisum dicitur alicui de beneficio commendato. *Dom. & Perus. in c. nemo, de elect. in 6.*

Loqui & intelligere
idiona patriæ extrinsecus debet.

3 Nam commenda est verus titulus: *vt scripsi in tract. de pacific. possess. & superius tract. de commenda:* & quia alias fraus legi fieri posset dando in commendam: quòd fieri non posset in titulum concedendo: nec magis est regulariter priuilegiata commenda, quam alius titulus, sed minus: *vt superius dixi tit. de commenda.*

4 Secundo requiritur beneficium conferri personæ scienti loqui idioma patriæ, ibi loqui sciat: & intelligitur loqui, si loquendo intelligatur à populo *vt prædicare possit. c. quoniam, de offic. ordin. scilicet hic dicitur intelligibiliter loquatur.* Et sic quamvis talis loquatur quædam verba, quæ intelligantur sed non omnia: tamen non habet locum hæc regula.

5 Tertio quòd intelligat, ibi, intelligat, scilicet perfecte: nam si tantum quædam verba patriæ intelligeret, nihilominus haberet locum hæc regula, cum non dicatur intelligere, *arg. l. discretus. C. qui testam. facere possunt.*

6 Tamen posset Papa non obstante hac regula vnire *cap. ecclesie* parochiale ecclesiam, licet illi de capitulo non loquerentur idioma patriæ illius beneficij: quia sufficeret hoc casu præficere vicarium perpetuum, qui intelligeret: & ita posset ille text. limitari nam sufficit quòd immediata persona intelligat.

Vni potest ecclesia parochiali ecclesia conuentui monialiu

7 Et ideo consului vnionem factam de

non annullari, per hanc regulam: licet ista non loquerentur, nec intelligerent idioma patriæ: sufficit enim *(vt dixi)* præficere vicarium perpetuum, qui intelligat: quamvis d. Gomef. *hic, q. 2.* dicat hoc text. non comprehendit, bene tamen *q. in factum* vicarium perpetuum debere intelligere, & loqui idioma patriæ, quòd verisimiliter arbitrariò etiam requiritur quòd intelligat, & loquatur Latine sufficienter, alijs quomodo posset Euangelium prædicare ignarus: ideo Episcopus ignorans Donatum deponitur *in c. si de eate & qualita.*

8 Et parum curamus in Gallia dummodo sciat legere, & cantare: *vt dicit Dom. & Perus. in c. si pauper clericus, de præb. in 6.* ob id multa ex ignorantia curatorum ortusunt in populo hærefes.

9 Verum non valebit vnio ecclesie Regni facta alteri extra regnum: quia Regis beneficij interest, & nominatorum ac aliorum incolarum Regni, ne pecunie extra Regnum transferantur: nec vlla præscriptione iuuabitur *non vult*

talis vnio: *vt superius dixi in tract. vnio.*

10 Quarto requiritur illam ecclesiam esse parochialem, ergo non haberet locum in præbenda, & beneficio simplici, nec in dignitate non curata: quia in his non habent locum rationes huius regulæ, & quòdo impetrantur per alienigenam, non requiritur derogatio huius regulæ. Sed in Francia idem in omni beneficio ratione priuilegij, cum alienigena in Francia beneficia, sine Regis consensu non possit habere, quæcunque sint illa beneficia.

11 Quinto quòd loquatur idioma loci in quo est ecclesia, & illud intelligat, nec sufficeret intelligere idioma vicinum loco beneficij, vel loqui, sed oportet quòd loquatur & intelligat proprium idioma vicinum loco beneficij, vel loqui, sed oportet quòd loquatur & intelligat proprium idioma loci beneficij: & per hoc respondit, quòd aliquis de Montepessulano potest habere beneficium in Vasconia, quia intelligit idioma, & loqui potest intelligibiliter idioma: & idem dicerem in Petragori, Prouincia, Aruernia, Lemouic, & Ruten. quia idioma conuenit in multis, & qui

qui vnum intelligit, vel loquitur, alia potest loqui.

12 Et sic Gallus poterit etiam habere beneficium in Normania, Picardia, Burgundia, & Cenomania, ac in patria Borbonum, quia multum conuenit idioma: vnde qui loquitur, & intelligit vnum, aliud paruo negotio loqui poterit: quamvis Dom. Gomel. *quest. 10.* videatur tenere contrarium: sed nesciebat horum idiomatum conuenientiam.

13 Vnde cum Gallicus hodie sermo vbi que intelligatur in regno, is qui loquitur Gallicè, dummodo alias sit idoneus, beneficia in toto regno obtinere non prohibetur: *vt scripsi in iractat. vt contract. & alij actus Gallicis concipiuntur verbis, in 2. 10. mo constit. reg.*

14 Limitantur prædicta quando Papa dispensaret expressè contra istam regulam: nam is potest dissoluere, qui & ligare. *l. si puella. ff. de sponsa.* dicite tamen vt superius scripsi.

15 Item fallit hæc regula, si dispensasset per rescriptum perinde valere, dummodo in eo sit expressa illa, quæ debent exprimi: *de quo plene Cassador. in decis. super regul. Cancell. decis. 33.* lata fuit sententia, quem sequitur Gomel. *questio. 7.* super hac regula: & dispensatio sic dicere solet, Quod (vt assens) idioma illius patriæ, quod gentes illarum partium communiter loquuntur, non bene intelligis, nec intelligibiliter loquifcis: nos enim tecum vt ecclesiam prædictam habeas, & c. dispensamus, præmissis ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non prædictis statutis, & consuetudinibus, & aliis contrariis nequaquam obstantibus, autoritate Apostolica per præsentem concedimus prouiso, & c. Gomel. *questio. 14.* sed vt dixi supra in hac patria non reciperetur sine Regis assensu.

16 Ad hæc solet dici in his literis à Rege concessis, Quod si moueatur processus istis super beneficiis sibi collatis, teneantur litigare coram iudicibus Regiis, ad quos spectabit cognitio, per totum tit. de causis in Concorda.

17 Prouisio quod in regno degant apponi solet. Ergo si extra regnum, non solet concedi, vel raro vt non deferant pecunias extra regnum.

18 Quæ literæ ad beneficia solent comprobari in magna camera Parlamenti, vel computorum quemadmodum sæpius ipse vidi.

19 Veruntamen si exterus habeat potestatem acquirendi beneficia in regno, intelligitur iuste, & secundum regulas regni: vnde per nominationes non poterit obtinere ultra ducentos florenos, nec regularia beneficia, si sit secularis: nec enim decet eum magis esse priuilegiatum, quam esset filius regni, cui ista sunt prohibita, in §. volumus, de colla. in Concorda.

[De oblatis quando regio nomine in monasteriis recipiendi sunt.]

Hodie extat lex regia, qua cautum fuit, vt exteri, qui habent episcopatus seu alia beneficia in regno, non possunt habere vicarios, nisi regnicolas, & originarios, alioqui si dominus Episcopus exterus populum docere non potest, docebit eius vicarius, & poterit audire confessiones, & alia facere, quæ faceret episcopus regni vel curatus, & ista constitutio est iusta, & iuri diuino ac canonico conformis, quæ fuit publicata hoc anno 1554. in mense Octobr. *facit cap. inter cætera. de offic. or.*

20 Item quemadmodum Papa grauat interdum Episcopum, vel Abbatem per mandatum, vt recipiat aliquem, & illi prouideat: ita & Rex militi impotenti, aut alteri pauperi interdum indulget intuitu pietatis, vt alatur in monasterio iure Regali fundato: & hoc solet Rex mandare Abbati, & conuentui.

21 Nam si vergat patronus ad inopiam, est alendus. *c. quicumque. 16. q. 7. c. nobis, in fi. de iure patro.* ob id si esset alius patronus pauper, teneretur monasterium ipsum alere, sic & istum à Rege præsentatum: quia licet Rex, aut fiscus, sit semper diues, idoneus & soluendo. *l. 2. ff. de fundo. dota. tamen*